

MINDSZENT-SZEGVÁR

ÉS VIDÉKE.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 4 frt — kr.
Fél évre 2 frt — kr.
Negyed évre 1 frt — kr.

VEGYES TARTALMU HETILAP. MEGJELEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ HIVATAL

Weisz Ignác nyomdájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési- és hirdetési díjak küldendők.

HIRDETÉSEKET

n y i l t é r i közleményeket a kiadó hivatal jutányos ár mellett közöl.

Egyet-mást a részletüzletről.

A vagyontalan kezdő, vagy aki az élet viharában hajótörést szenvedett és a kinek újból kell existenciát alapítani, a kisiparos, aki műszaki segédeszközök nélkül a gyári üzem tömeges termelésével szemben nem versenyképes és végül a szegénysorsú család a részletüzlet által ahhoz a lehetőséghez jutnak, hogy ipari tevékenységeket megalapíthassák és a szükséges tárgyakat megvehessék. Bárha a szükséglet pillanatában nincsen elegendő készpénzük, mégis kapnak gépeket, ház- és műhely berendezési tárgyakat és az ezért járó vételösszegeket apránként utólag fizetik keresetük egy részéből.

A vétel e módja a vagyontalannak tagadhatatlanul nagy gazdasági áldás. Ha az eladó tisztességesen járna el, a részletüzlet ezer meg ezer társadalmi bajt orvosolna. Amde az eladó csak az áruin akar tudni és vajmi keveset törődik azal, vajjon az üzlet a vevőnek előnyös, hasznos, vagy gazdaságilag szükséges-e. Mindenekelőtt drágán fizeteti meg magának a részletfizetés kedvezményét, számtalan ügynök segítségével felhasználja azt az ingert, melyet a tárgyak könnyű megszerezhetése a vagyontalannak gyakorol arra, hogy magas áron rakótárolja selejtes árukat, haszontalan fényűzési tárgyakat olyanokra, kik alig keresik meg mindennapi kenyerüket. Hiszen nem kerül semmibe, bizonykodik az ügynök és csekélység néhány fillért hetenkint félretenni. Az adás-vételi szerződés nyomtatott szövege alá lesz írva és néhány olajnyomatu kép, egy értéktelen cifra tükröt, vagy valamely más csekély értékű tárgy bekerül a szegényes háztartásba.

De csakhamar mutatkoznak a következmények. Egy részletet nem tartja a vevő, az egész hátralevő összeg esedékessé válik és beperelik a vevőt aránylag jelentékeny összegre Bécsben, Budapesten, vagy másutt, a peres összeg szaporodik a perköltségekkel és következik a végrehajtás. A vevő elveszti képeit, tükrét, gépét és azonfölül még csekély butorzatát, a vagyontalan is.

Igy jutnak tönkre a részletüzlet által egész néposztályok. Egész csomó olyan ember tolakodott a részletüzletbe, akik minden lelki furdalás nélkül kiaknázzák a szegényebb sorsú néposztályok gazdasági gyengeségét és tapasztalanságát. Ezeknek az elemeknek tulajdonítandó, hogy a magában véve üdvös részletüzlet teljesen elvesztette hitelét és ez idő szerint több ország törvényhozó testületei azon fáradoznak, hogy a részletüzletet úgy szervezzék, hogy a kizsákmányolás ki legyen zárva.

Egészen eltiltani nem lehet, mert ez súlyos gazdasági hiba volna. Nem szabad megfosztani a vagyontalant azon egyedüli eszköztől, amelylyel tőke és hitelhiányán némileg segíthet, sőt gondoskodni kell, hogy ez az eszköz megmaradjon neki és csak a hivatlan elemek behatolása tetés-sék lehetetlenné.

Részletüzleteket nem volna szabad utazók ügynökök, vagy házalókkal kötni, mert ezek rábeszélésekkel még tapasztaltabbakat is oly tárgyak vásárlására bírnak, a melyek haszontalanságáról meg vannak győződve és különösen könnyen bannak el a tapasztalatlan munkással.

Csakis feltétlenül szükséges házi és ipari berendezési tárgyakat volna szabad részletfizetés utján eladni.

Egy részletnek meg nem fizetése esetén csakis az esedékessé vált részletet szabadna perelni.

A kereseteket kizárólag a vevő lakhelyén, vagy a legközelebbi városban lévő bíróságnál szabadna benyújtani és más helyen beadott keresetek hivatalból volna elutasítandók.

A vevők kizsákmányolása szigorúan büntetendő volna és a vevő tapasztalatlanságára és jóhiszeműségére való spekuláció, az árura és a fizetési módzatokra vonatkozó hamis állításoknak az üzletet semmissé kellene tenniük és az eladó elvesztene minden igényt a vevővel szemben.

Drákói rendszabályok ezek. Szorgosan tekintve azonban, oly momentumok, amelyek minden tisztességes ügylet kellei és nem kellene őket különösen kiemelni. Minthogy azonban részletüzleteknél a vevő az eladóval szemben majdnem mindig tehetetlen, kell, hogy ők ily drákói rendszabályokkal megvédjék.

Tisztességes embereknek bizonyára nem lesz ez ellen kifogásuk.

M. J.

Községi ügyek.

Községi közgyűlés.

Mindszent község képviselete folyó hó 9-én tartotta meg február havi rendes közgyűlését, melyen a tagok bár szép számmal jelentek meg, a tárgysorozat egy pontját, az isz. temető földvétel ügyét, elintézni még sem lehetett, mert a törvény által előírt számú képviselő még sem volt jelen.

Az első tárgy az 1898. évi árvapénztári számadások megvizsgálása volt és ez okozta azt, hogy a 9 órára egybehívott közgyűlést csak 10 órakor nyithatta meg a vármegye által kiküldött elnök: Vecseri Sándor dr.

A gyűlés megnyitása után Schönfeld Márton állott fel szólásra és azt a kérdést intézte az elnökhöz, hogy miután ezen számadást felülvizsgáló bizottságnak is tagja volt és miután az

ő bizottsági tagsága ellen felelősség adatott be, vajjon e számadások felülvizsgálásába a közgyűlés belemehet-e.

Elnök a kérdésre válaszolva kijelenti, hogy szerinte az, hogy a bizottság két tagja ellen felelősség van beadva, akadályul már azért sem szolgálhat, mert ha a kiküldött 5 bizottsági tag helyett csak 3 van is jelen, elegendő. Ő maga részéről óhajtja, hogy a számadások megvisszáltassanak. A kinek ez ellen majd kifogása lesz, ezt is megfeleltetheti. Elrendeli a számadások megvizsgálását.

Wimmer Károly szóbeli jelentést terjeszt elő a vizsgálat eredményéről. Kijelenti, hogy a bizottság a számadásokat tételről tételre átvizsgálta, semmi hibát nem talált. A legsebbebben vezetettek ezen számadások. Ha a képviselőtestület esetleg nem bízna a bizottságban, módjában állt itt újra mindent átvizsgálni.

A közgyűlés a bizottsági jelentést egyhangulag elfogadja.

Elnök miután funkciója csak eddig terjedt, a közgyűlést bezárja.

Az elnök távozása után Tóth Mihály bíró a folytatólagos közgyűlést megnyitja és következő a tárgysorozat második pontja: a Sebők községben létesítendő (?) csatorna ügye.

Koncz Lajos jegyző mielőtt a közgyűlés az érdemleges tárgyalásba fogna egy kérdést és egy indítványt óhajt a képviselő-testület elé terjeszteni. Nem akar — ugymond — semmiféle politikába belemenni, de azt konstataálja, hogy midőn fent az országgyűlés milliókat pocékol el, a községek is érzik a helyzet súlyát. Adót nem fizetnek, már pedig a községnek e hó 14-én fizetni kell. Kell vagy 2000 frt, de nincs. Eddig már a község 5000 frttal tartozik a váltásépítésznek, mely pénztárban ma már csak 29000 frt van és ha tekintetbe vesszük, hogy a lejárt bérletek után félévig nem fognak bért fizetni a kauceziók miatt, még a váltáségi pénztár sem majd képes kötelezettségének megfelelni. Kérdi, honnan vegye a község a szükséges pénzt.

Indítványa pedig oda irányul, hogy vegye le a közgyűlés a napirendről az isz. temető ügyében beadott tiltakozást, valamint a kántori díjak kinyomtatásának kérdését.

Igen szép szavakban esetenli aztán azt az áldatlan küzdelmet, melyet a pártok egymás ellen a közgyűléseken folytatnak, mely ma már egész a személyes harczokig súlyedtek. Az ilyen személyes harczok előidézése nem ide a zöld esztal mellé tartozik.

A nép bizalmával való visszaélés az, mely egyes képviselők megtisztelő állásukat személyes küzdelmekre használják fel a dolog, a munka helyett. Az a két tárgy, melyet napi rendről levétetni kíván, feltűnően bizonyítja az áldatlan személyi küzdelmeket. O Almásy kántornak sem személyes jó barátja, de csak még hitsorsosa sem, de öméri annyira, hogy bátran állíthatja azt, hogy nem érdemli meg azt a hajszát, melyet ellene indítani akarnak. Ebből keletkezett az isz. temető ügyében beadott tiltakozás is. Kéri indítványának elfogadását.

Hadsz Juda Koncz Lajos jegyző kérdésére azt válaszolta, hogy míg a politikai helyzet nem lesz tisztázva, addig az adót behajtani nem kell. A szükségletre egy keveset addig felvehet a váltásépítészemből. Ami az isz. temető ellen beadott tiltakozást illeti, hát azt ő a asidók ellen irányított rossz akaratú eljárásnak veszi, pedig a helybeli zsidóság késséggel hozzájárult mindig a kath. vallás felekezeti költségeihez. A tömörkényi templom építéséhez is késséggel

hozzájárult. Hazafiúi és községi ügyekben is bizonyára mindenkor teljesítette kötelességét. Ez a tiltakozás tehát a zsidó felékezettel szemben igarságtalanság. Ami a kántori díjak kinyomását illeti, abban a kántorra nézve, ha az túl nem lépi a határt mi veszélyt sem lát.

Wimmer Károly hozzá járul Koncz indítványához. Mindkét tárgyat le kell a napirendről venni, mert ezeket csak a személyeskedés szülte. A képviselő testület nem óhajtja magát oda eszköznek az ilyen személyes bosszúkielégítésére. Nyomassák ki maguk az illetők, ha épp olyan nagyon akarják, de ellene van annak, hogy azt a képviselő testület tegye. Melegen pártolja Koncz indítványát.

Keller Lajos főtisztelendő plébános kijelenti, hogy ez az ügy nem is tartozik a politikai közgazgatás elbírálása alá. Benyújtók megkerülték az illetékes hatóságot: a rom. kath. egyházi forumot. Csak is ez a forum határozhat ez ügyben. Ki kell még azt is jelentenie, hogy soha még a kántor ellen panasz semmi irányban sem adatott be. Nem a kántor az ki a meghatározott díjat felemelte, maga a nép az, mely díszesebben óhajtja halottaikat eltemettetni és készséggel fizet többet is.

Korom Gáspár elvi álláspontjánál fogva ellenzi azt, hogy a község is befizesse az adót, nem fogják azt most végrehajtani. Különbösen is napok kérdése már az egész. A politikai helyzet tisztázódni fog. Ami a kántor ügyet illeti, nem a nép kívánja a kinyomást, hanem fizetett emberek jártak házról-házra az aláírásokat összeszedni. Az izz. temető vételét Seres Ferenc és társai felelősték meg, azt vissza vonni nem lehet.

Wimmer Károly csak az ellen szól, hogy itt a képviselő testülethez ez ügyben tiltakozást nyújtottak be. Ehhez joga senkinek sincs. Felelőst felelőst lehet a hozott határozat ellen.

Még többek hozzá szólása és heves viták után a közgyűlés Koncz Lajos jegyző indítványára egyhangulag a következő határozatot hozta.

Mindkét tárgy levéttetik a napi rendről. A község ideiglenes szükségleteinek fedezésére vegyen még fel a váltásügyi pénztárból 7-800 frtot.

(Folytatása következik.)

Helyi és vegyes hírek.

— Halálozás. Valóban megdöbbentő halál-

TÁRCZA.

A „Mindszent-Szegvár és Vidéke” eredeti tárcája.

Leányvár.

Legenda

Írta: Ifj. Nyári György.

Az Urnak 1440-dik évében jó és vig szüret volt a hegy alján, de a híres hegyaljai bortermő helyek között legnagyobb vigasság volt Patakon, a Somlyó hegyen az ősz és érdemekben gazdag Palaczi Mátyás nádor uram szőlőjében. De az agg nádor nem vehetett részt a szüret örömeiben s vigaságaiban, mert őt sokkal jobban elfoglalták az akkor aranykorát élő Magyarország dolgai s kénytelen volt az igazságos Mátyás udvarában maradni.

Az agg nádornak volt szép leánya, kit Agatának hívtak, kinél az akkori krónikák szerint két vármegyébe nem lehetett szebbet és jobbat találni. Agata kisasszonynak azonban nem volt valami jó kedve, mert hiányzott valaki... Picziny lábaival gyakran fölfutott a hegy csucsára s szénézett az alatt elterülő nagy síkságon. Várt valakit arról, amerre nézett s nem mást, mint völgyéjét, Váradit Lászlót.

Fel is szaladt többször a hegy oldalára s nézett arra, amerre kedvese lakik, de arra az ut oly csendes volt, hogy mér földre sem lehetett senkit látni.

Agata kisasszony azt hitte, hogy csalódott s e hitreményben az ellenkező oldalra, a Pataki vár felé fordítá figyelmét, más kinézése volt ezen a részen a vidéknek. A vár és az egész rész porfellebbe volt burkolva, onnan pedig tompa moraj vonul a hegy felé. Nem tudta mire vélni a

esetről értesülünk. Haász József mindszei álomálfőnök folyó hó 6-án betegeskedése folytán 6 heti szabadságidejét óhajtotta megkezdeni s nejevel együtt felutazott Budapestre, hogy ott gyógykezeltesse magát. Még egész könnyen, vígan érezte magát midőn a vonatra felszált, azonban Budapestre érkeztek nagyon rosszul lett és már fél 11-kor szívszélhűdésben meg is halt. Kedden délelőtt már az egész községben el volt terjedve a szomorú hír s mindenkiben mély részvétet keltett derék, barátságos állomásfőnökünk valóban váratlanul történt elhunytá.

— **Mulatságok.** A mindszei 48-as kör ma tartja tánczvigalmát saját helyiségében, mely igen sikerültnek ígérkezik. A holnap, 13-án Dobos István vendéglőjében tartandó társas halastély fényes sikerültségét már előre biztosítja az aláírási ívet aláíró számos iparosság. A 48-as kör ifjusága pedig folyó hó 14-én tartja a minden évben rendezni szokott álarczos bálját.

— **Megyei közgyűlés.** Csongrád vármegye törvényhatósági bizottságának Szentesen, 1899. évi február hó 14-én, délelőtt 10 órakor és folytatva tartandó rendes közgyűlése tárgyszorozatának bennünket közelebről érdeklő pontjait az alábbiakban közöljük: Torontál és Hevesvármegyék, valamint Debreczen sz. kir. város közönségeinek köriratai az általános politikai helyzetre vonatkozólag. A vármegye közp. érveszékeinek előterjesztése 4-ik ülnöki állás szervezése iránt. Az országos magyar gazdasági egyesület megkeresése, a folyó év folyamán Szegeden tartandó mezőgazdasági országos kiállítás támogatása iránt. Mindszei község képv. testületének határozata, a községi gyámpénztár tartalék-alapja egy részének felhasználása iránt. Mindszei község képv. testületének előterjesztett kérelme, a törvényhat. bizotts. tag választókerületek újabb beosztása tárgyában. Sándorfalva község képv. testületének határozata az iskola-mulasztók szüleiére kirótt pénzbírságoknak szegény gyermekek felruházására leendő fordítása tárgyában. Csany község 1898. évi újból összeállított közpénztári költségvetése. Csany község 1899. évi közpénztári költségvetése. Csany község 1899. évi közpénztári költségvetése. Mindszei község 1897. évi közpénztári számadása. Mindszei község 1897. évi ut-

adó számadása. Szegvár község 1897. évi utadó számadása. Tömörkény község 1897. évi közpénztári számadása.

— **Munkásvédelmi javaslatok.** Az a minden tekintetben érdekes beszéd, melylyel báró Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter az országos ipartanács első ülését a minap megnyitotta, méltó feltűnést keltett az egész országban, de különösen ott, hol az ipari és kereskedelemügyi alkalmazottak társadalmi politikai kérdései iránt nagyobb fogékonysággal bírnak. Ertjük ezt a feltűnést, mert hiszen a kormány részéről ily fontos nyilatkozatok — az alkalmazottak ügyét illetőleg — még sohasem tettek és az „időjele” nyilatkozik még kereskedelmi és ipari ügyeink legfőbb örökéi kijelentéseiben. A bal-esetbiztosítás, munkás-statisztika, rokkantság- és aggkor esetére való köteles biztosítás, a munkaközi szünetek, munkaközvetítés és a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény revíziója, (amelyről ugyan nem a miniszter beszédében, hanem a Dr. Wekerle Sándor elnöklete alatt tartott előkészítő bizottsági ülésen volt szó,) oly meszemenő fontossággal bíró dolgok, amelyeknek megvalósulását az igazságosság és humanitás elvét követő polgártársak nagy tömege igazán, szívből óhajtja. De bizonyíték ez arra nézve is, hogy felsőbb helyen élénk figyelemmel kísérik ezt a mozgalmat is, amely ezen kérdések megvalósítása tárgyában a kellő komolysággal és higgadsággal indított és amely méltó kifejezést nyert a „kereskedelmi alkalmazottak országos kongresszusán.” (Budapest és Temesvárott.) Az a lelkesedés és parlamentáris komolyság, mely ezeken a kongresszusokon mindvégig uralkodott, bizonyára felkeltette a kormány jelenvolt képviselőjének figyelmét is, ki azután jelentésével bizonyára nagyban hozzájárult akkor is, hogy a kereskedelmi alkalmazottak legegyszerűbb kérdéseinek rendezését a kereskedelemügyi miniszter is felvegye programjába. Es éppen a szép eredményben nagy érdeme van a „kereskedelmi alkalmazottak országos egyesületének” is, mely a fentemlített kongresszusokat rendezte és az ott tárgyalt ügyeket mindenkor a leglelkesebb buzgalommal szolgálta. Egy szebb és jób kor hajnala pirkadását látjuk báró Dániel Ernő igyekezetében és a hanyatló század végakkordja akkor hangzanék el igazán, szépen, lélekemelően, ha abban kifejezést nyernének a törvényformában is testet öltött munkásvédelmi javaslatok.

— **Ingyen eperfa csemete.** A földmívelésügyi miniszterium országos selyemtenyészítő fel-

dolgot s nagy rémulve sietett le az alatt mulatókhoz, kik vig kedély s az igriz bájos éneke mellett fogyasztották a tüzesítő italt. Mire leért a hegyről, előtte egy portól lepött lovagot látott, ki Patakról jött s akkor mondja éppen a mulatóknak, hogy a cseh rablók, a hussiták véletlenül a várat s elfoglalták Képzeltető, hogy mily rémulat fogá el egyszerre az ott mulató magyarokat, kik közül némelyik sokat ivott a jóból... Szét is oszlott a vendégsereg mindjárt. Mindenki arra szaladt amerre tudott, mert aki a hussiták kezei közé került, Istenigazán élve nem menekülhetett.

Agata kisasszony is mindjárt az ott befogva levő kocsiába ugrott, a kocsi nem kérdezte, hogy hová, hanem csak hajtott a többi kocsi után, kik Bodrog-köz felé irányították rudjaikat. Mikor a Tiszához értek, csak akkor jött magához a leány, gondolkozni kezdet, hogy hol találhatna legbiztosabb menedéket? Hirtelen eszébe vágódik, ha át bír jutni a Tiszán, ott közelében találja Kis-Váradot, hol völgyénye lakik. De ezt nem találja helyesnek, mert mit mond a világ? Bizonyosan azt, hogy önként menekült völgyénye karjai közé.

A parton már több ezerre szaporodott a menekülők száma, kik egymás közt nagy czivódásba kerültek az átmenet elsősegeért. Mint a közmondás mondja: „A pillanat teremti az embert.” A menekültek zaja és kétségbeesése olyan lelki állapotot adott a leánynak, hogy kocsiját megálítja s senhangon csendre inté a czivódó tömeget. Csengő hangon adá tudtára a tolongó férfi népnek, ha már a Tisza átjárát sem bírják megvédelmezni, majd megvédelmezi ő maga. Tüstént parancsolatot adott ki a körülötte álló kocsi gazdáinak, hogy a kerekeket kocsiakból

szedjék ki s vessék rögtön a tiszába, hogyha menekülni akarnak, még azt se tehessék meg.

Megszégyenülve vette tudomásul ezen néhány buzdító szavat a bámuló nép. A szavaknak oly hatása lett, hogy a fegyveresek kitűnő hévvel nyilvánították ki, hogy mellette maradnak a legvégsőig s védeni fogják mind a hátaig. Megis szünet nem sokára a nagy tolokodás s mindenki a bátor nő felé irányítá figyelmét, kinek további intézkedéseit várták. Majd körüljárta a környéket s hozzáfogott a Tiszához vezető Lajos tó elsánczolásához. A közel elterülő erdőből hozatott hamarosan fészölőpöket s azokat a földbe verve a sánczból kihányt földdel megerősíteni rendelte.

Alig hogy befejezték a hamarosan készült védművet a láthatáron megjelentek a csehek, kik jó győzelem reményében minden gondolkodás nélkül támadták meg az előbb születtett sánczokat. Folyt a küzdelem a hős nő vezérlete alatt. A csehek többször megtámadták a sánczokat, míg végre véres fővel kellett nekik a sáncztól elfutni.

Majd később a sáncz helyén Váradit László e harc helyét jobban megerősíté s amely „Leányvár” nevet nyert.

Később a viszonyok változtak. — A vár új birtokos kezébe került. — Míg végre a király 1700-ik évben elrendelte a Leányvár sánczainak lerombolását. A rendelet végrehajtásával az akkori szolgabró bizatott meg.

A járó-kelők közül egy megkérdezte ugyan kedves Uram bátyám, mért bontják le a sánczokat? Uram-bátyám tréfás komolysággal felelé rá, hát tudod kedves öcsém azért, hogy a későbbi kor síai ne vonjanak le oly következtetést ennek a történetéből, hogy néha nagy veszély idején tanácsos a férfiaknak a nők köténye alá bújni.

ügyelősége közhíré teszi, hogy bárkinek ingyen ad két-három éves magági szederfa cserétét. A városoknak és községeknek még szállítási díjakat sem kell fizetniük, csupán a magán feleknek. A megredelésnél a cím pontosan kitéendő. A földművelésügyi miniszterium selyem tenyésztő felügyelősége Szegvárdon van.

— **Ítéletek borhamisítási ügyekben.** Tizenkét elítélt borhamisító I., II. és III. fokú ítéletét gyűjtötte össze egy kis füzetbe a „Borászati Lapok” szerkesztősége, — mely eddig is hatékony tevékenységet fejtett ki a borhamisítók üldözésében. A füzetet a lap szerkesztősége díjtalanul küldi meg az összes eljáró hatóságoknak és borellenőrző bizottsági tagoknak, akik az irányban hozzá (Budapest, köztelek) fordulnak. — Tizenegy az I., II. és III. forumon keresztülment jogerős ítéletet tartalmaz e füzet a magyar igazságszolgáltatás egy új terén, tehát az összes eljáró hatóságoknak az ítéletek hozatalánál mintául szolgál; és vezérfonal a borvírszabály bizottsági tagoknak is, a fellebbezéseknél.

— **A gazdasági éves cselédek érdekében.** Mint Békés-Csabáról jelentik, a békésmegyei gazdasági egyesület emlékiratban fordul Darányi földművelésügyi miniszterhez, melyben a gazdasági éves cselédek nyugdíj- és segélyegyesületének országos szervezését kéri, mert így véli a gazdasági éves cselédek hiányát megszüntetheti.

— **Munkás-szerződés.** A munkások érdekében igen üdvös rendeletet adott ki a belügyminiszter tapasztalván a rendőrhatalóságoknak sokszor helytelen eljárását, melyet a munkás-szerződésnél való közreműködésük alkalmával tanúsítottak. Elrendelte tehát a miniszter, hogy a hatóság a munkás-szerződés hitelesítésénél akkor sem tagadhadják meg közreműködésüket, ha nincs is hatósági úrlapra írva, sőt akkor sem, ha készen viszik oda a szerződést a munkások.

— **Állami képes levelezőlapok.** A kereskedelemügyi miniszter intézkedett, hogy többféle állami képes levelező-lap állíttassék elő, melyek hivatva lesznek a hibás magyarsággal ékeskedő német gyártmányokat kiszorítani. A postakincstár tudvalevőleg még a millenium idején a magyar nemzet történetéből vett s egyes vidékek létképeivel illusztrált levelezőlapokat bocsátott forgalomba, amelyek 2 krjával a postahivatalokban még most is kaphatók. A közoktatásügyi miniszter a napokban felhívta a tanfelügyelősegeket, hogy e csinos és izléses levelezőlapok terjesztését az országban előmozdítsák s e végből azokat tankönyvek tanítóinak figyelmébe ajánlják. A földművelésügyi miniszter így akarja a divat hőbortját az ország anyagi előnyére kihasználni.

CSARNOK.

Ostoba Böske.

Írta: Belányi Ferencz.

Böske, az Ujhelyiek Böskeje, akkor kapta nevéhez az „ostoba” jelzőt, mikor piczi leányka korában sehogysem tudott megtanulni olvasni. Másodszor járta már a kis vidéki város elemi iskolájának első osztályát s a tanítónők, nevelőnők, testvérek, rokonok egyesült igyekezete dacára sem tudott behatolni az olvasás művészetének még legelemből titkaiba se. A második év végén már tudta ugyan valahogy az abcot elmondani is, el is olvasni, de jaj, ha az olvasókönyvet a kezébe adták? A betűknek az a bűvös összetétele, ott mindjárt a legelején az „ir-ri” csodás szavak, két betűnek egymásután való kimondása — hiába erőltette szöszke fejcsakéját — nem ment, sehogysem ment. Még hamadszor is meg kellett ismételnie az első osztályt, akkor is csak azért engedték azután keresztül, hogy végre megszabaduljanak tőle.

Az „ostoba” név pedig, a betűk iránti elenszenvenvel együtt rajttamaradt. „Ostoba Böske” volt ő az iskolában, otthon az ismerősök körében. De szegényke rá is szolgált. Maradjunk csak az iskolánál.

Kinos csönd, szájalommal vegyes derűtlenség töltötték meg a perczeket, mikor felelnie kellett. Ilyenkor összeráncolta fehér homlokát, világos, kék bámuló nagy szeméből a legszörnyűbb kétségbeesés tükröződött és szó nem jött az ajkára. Minden osztályt párszor kellett végig szenednie és végre is ki kellett őt venni a második polgáriból, mert akkor már nagy leány volt, kifejtett, eladó.

A tanár urak ekkor már állandó zavarban voltak vele szemben. Hogy bánjanak vele? Ugy mint a többiekkel, a kis csitri lányokkal? Ha nem tudja lezúgóját, megpirongassák-e? Nagysádnak szólítsák, vagy kisasszonynak? Egyik másik professzor nem tudott ülle maradni a katedrán, mikor Böske fel szólította. Férfi fiatal hölgygyel szemben. Főlkelt ő is, azután egy próbált válogatott udvariassággal kicsalogatni a cseresznye-piros ajkai közül egy-egy feleletet. Volt azután egy ifju professzor is: Bártfa János segédtanár, csak imént végzett fiatal ember, ezt meg annyira elbűvölte a Böske szöke haja, kék szeme, finom pisze orrocskája, hogy beléje szeretett komolyan, igazán és irt hozzá verseket, ódákat, dalokat, melyek nyomtatásban is megjelentek a helyi lapok legnagyobbikának hasábjain. Es itt kezdődik tulajdonképpen a mi történetünk.

Bártfa János, a szöke kis segédtanár szerelmes volt Böskebe. Belészeretett, hogyan, maga sem tudta. Arra emlékezett csupán, hogy Böske az osztályába került, bübajos delejjelel vonta magához a tekintetét az az elmerengő kék szem. ott az ötödik padban. Ott kalandozott az nagy s órákozottsággal, mikor a lányok feleltek, rajta pihent, mikor előadott s ilyenkor a mig Böske ült mozdulatlanul és enniválóan ostoba arc: ocskájával titkosan bámult maga elé, mint egy szfinksz (ezt a hasonlatot a segédtanár ur egy költeményéből kölönöztém) és isten tudja hova gondolt, az előadásra bizonyára nem; az ő, a segédtanár ur arcán a legszárabb tantárgy előadása közben is kiugyult a lelkesedés lángja, a szívébe nem fért szerelem, mely ibletett perczekben azokat a gyönyörű verseket foganta, azokat ott a „Hiradó” hasábjain... Vajjon a szfinksz-tekinetű kisasszony el tudta-e őket már olvasni?

Oh, Böske nem olvasta el őket. Böske a régi ellenszennvel viselkedett azok iránt a kis fekete jószágok iránt, melyeket betűknek nevez a köznap nyelv. Pedig így ösmeretlen maradt előtte a Bártfa János szerelmének mélysége, nagysága. Es talán ez volt az oka, hogy Böske nem méltatta komoly figyelemre a segédtanár ur vonzalmát. Más mindenki tulajdonított neki fontosságot. A csitri lányok erről sugdálózta, Bártfa Jánost ezzel kinozták a kollégái, az igazgató, beszélte az egész záros, csak Böske nem, ő nem látszott törődni vele.

Es Böske ez a közömbössége nem egyszer hangolta panasza a Bártfa János lantját. E fölött kesergett abban a bizonyos versében is, melyben Böske a szfinkszhez hasonlította. A szfinkszhez, mely titkosan tekint maga elé, tüpreng a jövőn vagy a multon, gondolatai a fellegek között járnak, bizonyára nem e földön, lelke amazok lakóival társalog és a szerény kis segédtanárt észre sem veszi.

Gyönyörű költemény volt egymást váltották benne a pompás hasonlatok, klasszikus idézetek, találó jelzők, mindez pedig szépen csepeg rimek közé szorítva. Kár, hogy Böske oly nagyon sietett annak tartalmát megzafolni. Hamarosan ékesen szóló bizonyítékát adta ugyanis annak, hogy gondolatai igenis a földön járnak, a jelennel törődnek, sőt magának a segédtanár urnak szerény személyét is kerülgetik.

Egy magyar nyelvtani órán történt. Bártfa János lelkesen magyarázott a főnévi képzőkről. Találó példákkal bizonyította, miképp képzünk igéből, melléknévből és egyik főnévből másik főnevet, a leányokat azonban éppen nem érdekelte a dolog. Zajosak voltak, hancuroztak, nevetgéltek. Mint a magyar órán mindig, Bártfa Jánosnak ugyanis semmi tekintélye nem volt a tanítványa előtt. Kicsi, nagyon szöke és nagyon jelentéktelen emzerke volt, fiatal, hozzá savószin szemei, szerelmes tekintete — jól látták a leányok — mindig ott kalandozott az ötödik padban.

A lárna azonban ma még a szokottnál is nagyobb volt. Oly nagy, hogy egy hangos nevetésre még Bártfa János is figyelmessé lett reá. Egy papirlap járt kézről-kézre s úgy látszott ez volt az oka a szüntelen nevetésnek. Bártfa János föl pattant a helyéről és elcsipte a papirlapot. Arcába szökött a vér. Most már ő is kijött a türelmeből. A vihigó kis leányt, akinél a papirlapot találta, durván kirántotta a padból.

— Kinek az írása?

— A leány szepegyve válaszolt:

— Nem tudom.

Istentelen macskakaparás volt. Elégé olvasható azonban ahhoz, hogy a Bártfa János légyszívét a legnagyobb haragra lobbantsa. Legfölül teljes egészben az ő neve pompázott: Bártfa János, alatta megint az övé, a kereszt-

neve azonban itt már el volt fordítva. Bártfa Jankó. végül megint csak az ő neve pompázott, az elfordított keresztnévvel, de a vezetéknév első szótagja itt ki volt törölve: fajankó.

— Ha nem mondom meg, téged büntetlek!

— Nem tudom.

(Folytatása köv.)

Közgazdaság

Néhány szó szőlőink ujjaalakításához

E lapok hasábján megjelent „Szőlőink a jelenben” című cikkemre a negyedik számban egy másik ilyen című cikk jelent meg, melyre az ügy fontosságánál fogva ez úton teszem meg észrevételeimet.

Tehát ezen nagy fontosságu czél elérésénél az általam kimutatott ut nem éppen olyan helytelen, mint azt a cikk író ur hiszi, mert odafent, hogy milyen fajta szőlő kell nekünk, csakis körülbelől tudhatják. Nekünk pedig ez a körülbelől való tudás nem hasznot, hanem kárt okozna.

Tagadhatlan, hogy szőlőink megújításánál, az amerikai direkt és alanyul szolgáló fajok közbjöttével s a szakismerettel karöltve járó tapasztalat bizonyos pontig már irányít bennünket, de ez még nem azt jelenti, hogy már oly biztos megnevezést tehetnénk arra nézve, hogy ebben és ebben a talajban, ilyen és ilyen fekvés mellett, ez és ez a faj föltétlen sikerrel tenyészthető. Az is igaz, hogy e téren nagy már a haladás, magábanvéve vívmány az hogy birjuk a Sabut, illetőleg de Lamotte talaj osztályozását és még ennél bírása után is elmondhatjuk azt, hogy a helyi kísérlettől nem szabad eltérni. Nem egyéni nézetemet akarom ezen állítasom alkalmával nyilvánítani, sem pedig más czél nem irányítja tollamat, hanem irányít Molnár István erre vonatkozó kijelentése, mely így szól: „A talajhoz való alkalmazkodás vagy adaptáció az egyes fajokra nézve még nem igen van ugyan még biztosan megállapítva s ezt megállapítani nézetem szerint a legtöbbször csakis esetről-esetre s helyenkint lehetne.”

Ezen szaktekintélytől eredeti s sok kísérlet után tett nyilatkozat elég garanciát lehet nekünk arra nézve, hogy azt el is fogadjuk.

Ezután még azt kérdem, hogy a mi szőlőink talajára valaki rámondhatja e, hogy ez minden irányban egyforma összetételű. Nem hiszem! Es ha kérdésünkre odafent ajánlatba hoznának részünkre egy-két direkt termő fajt, én hiszem azt, hogy többek talajánál az adaptáció sikerülne, de akinél meg nem volna be, azt a tulajdonost csupa jóakarattól koldusbotra juthatnának. Ilyen telepítést lassan és ovatosan kell csinálni sőt tovább megyek, minden gazdának ajánlom, hogy telepítés alkalmával legalább is 4-5 fajjal csinálja meg kísérletét saját földjén; ilyen kísérletnél nagyon elég, ha fajonkint tíz-tíz tőket használ fel.

Ezek után rátérek a cikkíró ur anyagi kérdésére. Ennél a dolognál ismét nem evezünk egy hajóba.

A kölcsönnek a direkttermő fajok telepítésénél nincs czélja, miután ez nálunk nem jönne oly sokba tekintve az egyéni munka kezelsét. Van értelme a kölcsönnek ott, hol a talaj nehezen munkálható és hol a borvidéknek a jelenben is meg van a jó hírneve, de nálunk hol csak a helyi fogyasztásra kell, vagy lehet számítani és így az oltványos telepítés kizártnak tekinthető ez idő szerint még, részint azért, hogy ennek munkálatához népünk nem ért. Erre még nevelni kell a munkást és ezt a jövőben majd elvégezi a gazdasági ismétlő iskola.

Azon kis parcellát melyet egyesek nálunk hírnak, képesek maguk is a téli napok alkalmával megfordítani. Nem szükséges még az sem hogy a tulajdonos földjét egy év alatt ültesse be és így majd elesik azon aggodalom, hogy földjének több évi hasznától meg lesz fosztva; különben is vannak olyan növények, melyek kevés árnyékot, illetve nem nagy magasságot érnek el és az első evekben az új ültetés közt minden baj nélkül tenyészthetők. A hasznot tekintve pedig érnek annyit, mint a kukoricza.

Ha pedig azon szempontból tekintjük a kölcsönt, hogy az kölcsön s talán jól is esik, hogy kaptuk, hogy megemberelték, de mikor vissza kell már fizetni azt már nem igen szeretjük. Es ha még számolunk is, akkor rá jövőnk, hogy egy harmincz forintos kölcsön kies-

költsége vagy tíz forintba kerül, melyen már az elvitelére szánt vesszőket majd nem megis-
vehetjük.

Mindenen tényeket összevetve, most is azt mondom, hogy ennél az ügynél a községnek kell, sőt kötelessége is jó példával előljárni.

Különböztetném én és más jó ügynél is javasolunk csak az legyen: „Győzzön a jobb!”
Némó.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

Diamant Manó

Meghívó.

A „**Mindszenti Önszegélyző Szövetkezet**“ 1899. évi február hó 26-ik napján d. u. 2 órakor Mindszentei saját helyiségében (Mihály József ur házában) 11-ik (ujra alakulás 2-ik)

rendes évi közgyűlést

tart, melyre az összes tagok ezennel meghívottnak.

Elintézendő tárgyak:

1. Igazgatóság jelentése 1898. évről.
2. Számadások megvizsgálása és a felmentvény megadása iránti intézkedés.
3. A tiszta nyereség felosztása iránti intézkedés.
4. Pénztárnok és könyvelő tiszteletdíjai megállapítása.
5. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság újra választása.
6. Pénztárnok és könyvelő választása iránti intézkedés.
7. Netáni indítványok.

Mindszent, 1899. február 8-án.

Gelsy Péter
igazgató.

Meghívó.

A mindszenti Gazdasági Gőzmalom Részvénytársaság igazgatósága által értesítettnek a részvényesek, hogy folyó évi február hó 19-én, azaz vasárnap délután 2 órakor a gőzmalom helyiségében tartandó **rendes évi közgyűlésre** megjelenjenek.

Tárgy:

1. Az 1898. évi számadások megvizsgálása.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság újra választása.
3. Netáni teendő indítványok.

Mindszent, 1899. február 11.

Almágy László.
igazgató.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a

„Nemzeti”

élet, baleset- és NÉPBIZTOSÍTÓ társaság főügy-
nökségét Hódmező-Vasárhely és vidékére átvettem.

Az összes ágazatokba a legelőnyösebb díjtételek, feltételek és fizetési módok mellett működésemet megkezdem.

A főügynökségi iroda **H.-M. Vasárhelyen Szegedi-utca 8. sz.** alatt a városházával szemben van, hol minden szakba vágó felviságosítás-
sal készséggel szolgálok.

Tisztelettel

Diamant Manó.

Ügynökök az egész vármegye területén jutalék és fix fizetéssel is alkalmaztatnak.

Mindszente az ügynökség a nyomdában van.

Házladás.

Robicsék Mór vendég-
lője és háza
szabadkészből

eladó

esetleg haszonbérbe kiadó.

Bővebben értekezni lehet a tulajdonossal.

Van szerencsénk Mindszent község tisztelt lakosainak becses figyelmét ujonnan berendezett bor, sör és mindenféle szeszes italokkal dusan ellátott üzletünkre felhívni és becses pártfogásukat kikérni.

Mély tisztelettel.

Lusztig Testvérek

szegedi szőlő birtokos, pálinka nagykereskedő cég.

Kivonat a kicsinybeni kimérés árjegyzékéből.

1 liter saját termésű homoki bor	30 kr.	1 liter Cuba rum	60 kr.
1 nagy üveg király sör	15 „	1 „ finom thea rum	1.— „
1 liter saját főzésű barackpálinka	1.— „	1 „ rostopsin	50 „
1 „ „ „ törköly „	80 „	1 „ allasch	80 „
1 „ „ „ szilva „	80 „	1 „ vanilia	80 „
1 „ „ „ belföldi rum	50 „		

Minden kívánatra házhoz küldve!!

TORONTALI SZÖNYEGGYÁR RÉSZV. TÁRS.

Egyedüli magyar szőnyeggyár.

Készít: Kézrel csomózott **szamirna szőnyeget**, terem-, szalon-, ebédlő-, háló-, boudoir- és uri-szobák részére mindenféle nagyság és stílusban, bármely rajz szerint; **hollandi futószőnyeget**, keleti (karamani) függönyöket, torontali szerb szőnyeget (Tyilin) terítők, függönyök, divánátvetők stb részére.

Főraktár: Budapest, VI. ker., **Andrássy-ut 4. szám.**

Dusan főszereit raktár mindennemű, a szőnyeg-szakmába vágó cikkekben, u. m: olcsóbb fajtájú szőnyegek, függönyök, terítők, takarók, ablakvédők, szoba- és lópokróczok.

19—20

Nyomatott Weisz Ignác könyvnyomdájában Mindszente